

Transcripció Diàlegs antiracistes “El carrer és de tothom”

15 de gener de 2007, Ateneu Barcelonès. Organitzat per SOS Racisme-Catalunya.

1- JORDI BORJA, urbanista

La ideología del miedo la trasladamos habitualmente a la calle, a los barrios y a la ciudad. La calle debería ser sinónimo de “libertad”, que es como se concebía antes de que la sociedad se complicara con el tráfico masivo de vehículos y otras problemáticas sociales. “Salir a la calle” equivale a **poder escoger**, es decir, que exista la CIUDADANÍA. Sin embargo la calle se ha vuelto excluyente poco a poco.

Nos preguntamos ¿se ha reconquistado la calle? ¿es la calle “para todo”, causa de conflicto?.

La contestación podría ser que el problema no es el conflicto, sino como gestionamos ese conflicto.

Es evidente que la calle no puede ser un espacio NEUTRAL. La sociedad actual rechaza la diferencia (sea del tipo que sea).

Por otro lado, no cabe duda que los espacios públicos son espacios políticos y se utilizan a menudo para este fin.

En el caso de los inmigrantes es evidente que necesitan quizá más espacio público que otros, y ello tiene una explicación bastante simple, sus particulares condiciones de vida: dificultad en el acceso a la vivienda, masificación de la misma, encuentro social o deportivo, etc.

¿Cuál es la dificultad principal del llamado “ocupamiento de la calle”? Está claro que el problema tiene su raíz en la **criminalización** del inmigrante por su aspecto, sencillamente es diferente.

Sin embargo la limitación del espacio público por esta causa es un grave error, ya que es el mejor lugar para relacionarse y conocerse.

Desde las Administraciones públicas se podría mejorar mucho la situación, si por ejemplo, la Policía Urbana, sirviera de **apoyo a quién más lo necesita**, no limitarse a pedirle “papeles” porque tiene un aspecto diferente. Por otro lado, el empadronamiento debería ser el equivalente **al derecho total de ciudadanía a través de políticas activas**.

También sería interesante:

- tener en cuenta el nivel asociativo y las organizaciones que se integren en la actividad ciudadana
- revalorizar las culturas y las distintas religiones para llegar a una convivencia posible
- derecho al espacio público y a la vivienda digna (NO A LOS GHETTOS)
- NO a la discriminación respecto a la vivienda
- Participación de los inmigrantes en el Consell Municipal

CONCLUSIÓN: No podemos olvidar que existen 30 millones de inmigrantes en Europa, y que las instituciones no están preparadas para solucionar los problemas que ello conlleva. ¿Qué democracia existe si no hay igualdad entre los ciudadanos?

2- ORIOL NEL-LO, Geògraf, Secretari de Planificació territorial de la Generalitat de Catalunya

¿Es posible una ciudad cohesionada?

Sí, a través de la vivienda y la rehabilitación urbana.

¿Qué hacen las Administraciones?

¿Qué diferencia la posibilidad de escoger vivienda?

La segregación y la renta media.

¿Por qué se separan los grupos sociales en el mercado de la vivienda?

- Rigidez en los mercados
- Stock de vivienda infrutilizada, (actualmente existen 1 millón de viviendas secundarias)
- Evolución de precios que se van incrementando desde hace 11 años
Aumento de la demanda como consecuencia del crecimiento de la población.
- El aumento del crecimiento se explica básicamente, por la migración generada en los últimos años.
- La búsqueda inminente de vivienda se realiza allí donde los precios son más económicos.

La consecuencia de todo ello son unos barrios denigrados que ofrecen precios de vivienda más económicos y por ello un aumento de emigrantes en la zona, que lleva a la segregación y a la formación de ghettos.

Desde el punto de vista demográfico, los 7 municipios más grandes de España han aumentado su crecimiento debido al aumento de la tasa de emigración, no a la tasa natural de crecimiento de las poblaciones.

A los propietarios de determinadas zonas, les preocupa el efecto que ello pueda tener sobre el valor del patrimonio.

¿Qué hacer?:

- Luchar contra la renta absoluta de la vivienda (precios no de mercado)
- Obligar a los constructores privados a ofrecer el 30% del suelo residencial a un precio inferior al del mercado.
[está en vías de aprobación el 40% de vivienda protegida]

- Inversiones públicas masivas para romper la sensación de guetto en determinados barrios. [ley de barrios]

Se ha producido una inversión importante en esos barrios, con un coste a cargo del Ajuntament del 50% y la Generalitat el 50%.

Actualmente hay 46 barrios de Catalunya en proceso de rehabilitación, cuya población beneficiada será de 1 millón de personas.

3- MERITXELL PÁEZ, SOS Racisme-Catalunya

La preocupació per com s'aborda la convivència als municipis:

Legislacions municipals en forma d'ordenances fetes per regular la convivència als barris i als municipis. Majoritàriament el contingut d'aquestes ordenances pretenen regular aspectes relacionats amb les persones que presenten més elements excloents de desigualtat social o que estan immerses en processos d'exclusió social.

En el cas que ens ocupa volem fer una especial incidència en que des de la nostra perspectiva, **al final aquestes ordenances van apuntar sempre a la mateixa població diana**, habitualment persones d'origen immigrant.

Bé és cert que el redactat de les mateixes no ho contempla tal qual (contravindria la llei), en la justificació o el preàmbul sempre es fa referència als processos d'assentament en la població d'acollida de les persones nouvingudes. I així, per exemple, es regula sobre locals comercials parlant només de locutoris, o sobre llocs de culte pensant només amb mesquites, o per lluitar contra la sobreocupació en els pisos de pisos es restringeix l'accés a l'empadronament.

Per exemple en l'ordenança de Barcelona ens trobem que l'exposició de motius diu el següent: "Sense pretendre anar a fons en relació a les causes que afecten la convivència o el civisme, es poden citar aquí dos fenòmens diferents. En primer lloc, el fenomen derivat del creixement de la mobilitat geogràfica i la globalització econòmica que tendeix a barrejar poblacions procedents de cultures diverses. Malgrat que a Barcelona la multiculturalitat és encara un fenomen relativament poc important en relació a l'incivisme, si que planteja la necessitat de donar solucions a la convivència entre normes culturalment diferents".

CAUSES LEGISLACIONS: el que hem anat observant en les legislacions que hem pogut tenir coneixement (Barcelona, Vic, Franqueses, Sant Boi,..) hi ha diferents tipologies de causes que fonamenten les legislacions: Per una banda hi ha **causes objectives**, que és amuntegament de pisos, brutícia en l'espai públic, prostitució, venda ambulants, etc. I per altra banda hi ha causes molt més subjectives: percepció de l'ocupació, sensació d'inseguretat, etc).

En qualsevol cas s'aborden de la mateixa manera, que és reprimint i multant, sancionant. I no es va a les causes que provoquen aquesta descripció de l'espai públic, que com hem citat fan referència sobretot a causes que tenen a veure amb l'exclusió social.

QUÈ DENUNCIEM: La nostra acció antirracista fa que haguem de denunciar per la via més oportuna cada vegada que coneixem de l'existència de legislacions que fomenten i l'**apartheid jurídic**. Si fa una dècada un moviment com el nostre feia referència a aquest apartheid jurídic fonamentalment quan es parlava de la llei d'estrangeria, ara, cada vegada més van augmentant les normatives que fomenten aquesta segregació jurídica. També des d'aquest anàlisi antirracista que fem, hem de denunciar no només les conseqüències jurídiques, sinó que **amb aquestes legislacions es continua perpetuant la visió i el discurs de la immigració com un problema** i com un element distorsionador de la convivència

Un altre element de preocupació és que tot això **està passant als postres municipals**, que és per excel·lència qui pot donar millor resposta a millorar la convivència en els propis carrers. El municipi és l'administració més propera al ciutadà i qui hauria de poder generar processos més d'apropament de persones no pas d'estigmatització

PARTITS POLÍTICS I INSTITUCIONS: Com a organització també ens despista molt que els partits polítics no tenen una idea clara de com promoure i millorar la convivència. De fet, hi ha hagut iniciatives que han estat aprovades per unanimitat, o en el seu defecte per la negativa d'algun partit, i han estat realitzades en consistoris de tots colors polítics

Fins el moment, nosaltres no hem tingut una idea d'un posicionament polític global sobre el tema per part de cap partit. De fet, un mateix partit, pot estar impulsant

polítiques per la integració a la generalitat o en el mateix consistori, i després votar a favor d'aquest tipus de legislacions. Potser es prioritza la qüestió electoral? Si totes les persones tinguessin igualtat de drets (dret a vot) continuarien aquestes ordenances? Com es preparen els partits en les properes municipals? Estan totes les agrupacions locals defensant el mateix tipus de visió/construcció de la convivència

QUÈ PROPOSEM?

Com a organització on el nostre marc d'actuació és, en aquest cas, d'àmbit autonòmic, plantegem la qüestió no només com una suma de normatives de diferents municipis, sinó que cal crear un marc d'abordatge que transcendeixi l'espai local per, d'aquesta manera, fer una lectura més global. I més ara que s'apropen les municipals. Cal crear un espai de denúncia/discurs, compartit per diferents agents. Aquest discurs ha d'incloure el següent:

- **apel·lar la responsabilitat dels partits polítics** a marcar clarament quin és el model de societat que defensen en relació a la convivència i la construcció de l'espai comú. I fer-ho ràpid i tenint en compte les properes eleccions municipals. De fet, nosaltres proposem donar-li un tomb: la política municipal ha de **donar desposta** al fet migratori tot contrarrestant les legislacions restrictives de les altres administracions: cal buscar buits legals i denunciar també, des dels municipis,, les legislacions que no permeten la igualtat de drets a ciutadans que conviuen en un mateix territori.

- **redefinició, o millor, definició constant i no de manera unilateral del que és la convivència**, el civisme. Conceptes que van més enllà de la immigració. Cal decidir que és allò, quina és la part de l'espai públic que cal protegir. En definitiva, quin és el bé a protegir. És evitar el conflicte? És gestionar-lo? És fer de l'espai públic un lloc de pas i no d'estada? És segregat el seu ús per part de la població? Sobretot la que és pobre? La que és diferent? Cal definir-nos i avançar

- **centrar en el debat les causes que provoquen l'incomoditat en l'espai públic**. Ja ho hem dit anteriorment. És imprescindible per una qüestió de **justícia social**, que l'estat, en qualsevol de les seves institucions, protegeixi, per damunt d'altres interessos, les persones que es troben en situació més afavorida que la resta. Això ho fem extensiu també, als barris més desafavorits. Molta inversió pública en diferents tipus d'agents socials treballant en els territoris amb les persones que tenen més dificultats. Cal una forta inversió pública en plans socials, en millores educatives, en salut pública, en habitatge, etc, tot i saber que no són resultats a mesurar en Quatre anys.

De fet, aquestes polítiques van encaminades a cohesionar les societats, els grups, les persones. I per cohesionar, no cal sempre decretar, no sempre cal legislar, no cal sempre normativitzar. Cal escoltar, cal promoure, cal invertir, calen totes les mirades per construir allò on tots estiguem mínimament còmodes i ens sentim respectats

I potser també, cal un pla autonòmic, provincial, que defineixi un marc i unes polítiques públiques on els municipis es puguin aixoplugar sota un mateix model de societat

-**també, com ja hem dit, l'altra cara de la moneda és l'apartheid jurídic**. Igualtat de drets per a tothom. Avenç en el concepte de ciutadania. Què passaria si tots votéssim?

-**front comú a l'extrema dreta**. I no només dels partits o grups que se'n declaren. Compte perquè hi ha partits d'àmbit nacional que poden també tenir actituds totalment reprovables: vocació clara de malmetre la convivència, atiar els conflictes socials, d'aprofundir en tot allò que ens separa. Etc.

-treball amb el teixit associatiu i cívic per reelaborar discurs i interconnectar les diferents sensibilitats

Fer de l'espai públic, el lloc de trobada, el laboratori on evitar l' aïllament cultural i l'exclusió social, alhora que el lloc on promoure la convivència entre iguals persones.